

Конспект уроку № 183

Сучасна гастрономічна культура України

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode183

Вступ

Добрий день! Це Анна Огойко, і ви слухаєте подкаст «Уроки української» — подкаст для всіх, хто вивчає і любить українську мову.

У сьогоднішньому епізоді я хочу продовжити тему їжі та гастрономії на подкасті. У минулих епізодах ми вже говорили про борщ, про радянську українську кухню і про місцеві кухні України.

А сьогодні я хочу **зосередитися** саме на **гастрономічних тенденціях**, на сучасній гастрономічній культурі. Це певні гастрономічні **особливості** харчування українців, які я сама **помічаю**, які помічають мої друзі та про які я **останнім часом** детальніше читала і дивилась відео.

Отже, перейдімо до теми!

зосередитися — to concentrate, to center one's thoughts
гастрономічний — gastronomic
тенденція — trend, tendency
особливість — peculiarity
помічати — to notice
останнім часом — recently

Основна частина

Перша тенденція в гастрономічній культурі України, про яку я хочу згадати, — це **величезна кількість** ресторанів, кафе, **барів**, різних **закладів харчування**, які кожного року **відкриваються** в Україні. **Насамперед** у великих містах. Це просто величезний **бум**.

Особливо я помічаю це, оскільки зараз не живу в Україні, і коли приїжджаю додому, то завжди бачу, що відкрились нові заклади, нові **кафешки**, кав'ярні. Мої друзі постійно розповідають мені про якісь цікаві нові ресторани, у які вони ходили. І в інтернеті навіть я знайшла статтю, де є список 200 нових ресторанів і кав'ярень, які відкрились в Києві за минулий 2020 рік. 200 нових ресторанів і кав'ярень. І це в часи карантину!

величезний — huge, tremendous
кількість — quantity, number, amount
бар — bar
заклад харчування — catering establishment
відкриватися — to open
насамперед — first of all
бум — boom
кафешка = **кафе** — cafe (slang)

Тобто це діаметральна протилежність тому, що було в радянські часи, а також в дев'яностих. Навіть у моєму рідному місті, в Полонному, коли я була маленька, у нас фактично був один ресторан і ще один маленький заклад для дітей, він потім **закрився**. І Полонне — це не маленьке місто, це **близько** 25.000 людей.

Пам'ятаю, з моїми друзями, коли я була в школі, ми ніколи не ходили на каву, на піцу чи в ресторан, просто не було такої **можливості**, не було зовсім таких закладів. А тепер в Полонному, **буквально** за останні кілька років відкрились класні сучасні заклади, кав'ярні, піцерії. Нарешті є, куди піти, як кажуть.

Ну а у великих містах, особливо в Києві, у Львові, у Харкові, в Дніпрі, в Одесі відкривають **справді унікальні** заклади. Часто це дуже цікаві такі, **оригінальні, концептуальні** ресторани або їжа різних **народів** світу.

Так, раніше, ще кілька років тому популярними були переважно тільки **італійська** кухня, **французька** кухня і **японська** — суші. А тепер є набагато більше **опцій**: це **китайська, тайська, в'єтнамська, ізраїльська** кухні... Зараз стає популярнішим тренд **азійської** кухні, а також **веганської** кухні. Зокрема мені дуже подобається вулична їжа в Києві, наприклад, веганські і вегетаріанські варіанти, різні **фалафелі** — це завжди дуже смачно.

Насправді багато ресторанів відкриваються і закриваються, українці зараз часто і багато **експериментують**, відкривають новий бізнес, хоча він і може **існувати** недовго. Але все одно це чудово, українці **пробують** щось нове, можуть легко відкрити свій бізнес. Відбувається дуже багато цікавого, такий активний **рух**.

Друга тенденція, яку я хочу згадати, — це **різноманіття** в харчуванні українців. Особливо якщо **порівняти**, знову ж таки, з радянськими часами і дев'яностими. **Річ у тім**, що останніми роками українці живуть дедалі краще, дедалі заможніше. Тобто вони мають кращі **прибутки** і можуть собі більше **дозволити**.

Дедалі більше українців купують продукти в супермаркеті, а не на **ринку**. Я, звичайно, сама дуже люблю ринки, базари, купувати сир і сметану в бабусь, але я розумію, що, **з іншого боку**, купувати їжу в супермаркетах — це майбутнє, тому що це зручніше і **безпечніше**. І зараз в українських супермаркетах стає дедалі більше **різноманітних** продуктів, особливо **імпортних**, з інших країн.

Такі продукти, як, наприклад, **авокадо, манго, соєвий соус**, навіть оливкова олія — усе це українці почали вживати зовсім недавно, буквально за останні 10-20 років. Але тепер багато таких продуктів **доступні** і популярні, раціон українців стає різноманітнішим.

закритися — to close
близько — 1) about; 2) close, near

можливість — 1) possibility;
2) opportunity, chance
буквально — literally

справді — actually, really, in fact
унікальний — unique
оригінальний — original
концептуальний — conceptual
наród — nation
італійський — Italian
французький — French
японський — Japanese
опція — option
китайський — Chinese
тайський — Thai
в'єтнамський — Vietnamese
ізраїльський — Israeli
азійський — Asian
веганський — vegan
вегетаріанський — vegetarian
фалафель — falafel
експериментувати — to experiment(alize)
існувати — to exist
пробувати — to try
рух — movement
різноманіття — variety, diversity
порівняти — to compare
річ у тім — the thing (fact) is
прибуток — profit
дозволити — to afford, to allow
дедалі більше — more and more
рінок = базар — market
з іншого боку — on the other hand
безпечний — safe, secure
різноманітний — diverse, various
імпортний — import, imported

авокадо — avocado
манго — mango
соєвий соус — soy sauce
доступний — available, accessible, affordable

Інша тенденція **стосується**, мабуть, не всіх людей, але я думаю також, що за цим майбутнє. Я вже казала вам, що українці стають **заможнішими**, можуть собі більше дозволити, і це часто **спонукає** їх купувати саме **екзотичні, закордонні** продукти.

Наприклад, я помітила за розповідями моїх знайомих, що в Києві зараз є тренд на **морепродукти**, наприклад, на **устриці та креветки**. Також інші мої знайомі, з інстаграму, часто постануть, як їдять на сніданок авокадо і **лосось**, червону рибу. Усі ці продукти не українські, не типові для нас, ми їх **імпортуємо**. І, звичайно, оскільки люди мають кращі **доходи**, прибутки, вони можуть собі дозволити зараз їх вже купувати й пробувати щось нове.

Але з іншого боку, з'явилась тенденція до **виготовлення та купівлі** продуктів, які **зроблені** в Україні. Я думаю, чим далі, тим більш важливо для нас буде купувати made in Ukraine, так, — зроблено в Україні. Особливо тому, що зараз відкривається дуже велика кількість маленьких компаній, **фабрик**, які **виготовляють** різні цікаві продукти. Наприклад, маленькі **виробництва елітних** сирів, або **екопродуктів**, або класних оригінальних соусів. Я думаю, ця тенденція буде **тривати** і далі — і це чудово.

Якщо ви будете в Україні, обов'язково дізнайтеся про різні фестивалі та **ярмарки**, де ви можете купити продукти українських маленьких виробників. Такі ярмарки та фестивалі регулярно проводять в Україні, особливо в Києві.

І остання тенденція, яку я хочу сьогодні згадати, вона є, можливо, найцікавішою — це **переосмислення** української кухні. Як ви могли **дізнатися** з епізоду про радянський період в українській гастрономії, політика СРСР сильно звузила поняття української кухні. Фактично тоді українськими **вважали** тільки борщ і вареники. Хоча насправді українська кухня завжди була дуже цікава і **багата**.

Також, можливо, ви помітили, якщо були в Україні, що багато ресторанів української кухні мають такий **банальний, рустикальний** або **сільський** інтер'єр. Офіціанти ходять в **класичних вишиванках**, всюди такі декорації сільських **мотивів**. Це тому, що в Радянському Союзі українську культуру та кухню намагалися **прирівняти** до **низької**, до села. Українців прийнято було вважати **фермерами, селянами**, не дуже освіченими й інтелектуальними людьми.

А зараз, **слава Богу**, почалась тенденція переосмислення української гастрономічної культури та українських ресторанів. З'являються нові ресторани української кухні в набагато сучаснішому стилі, і там кухарі експериментують з українськими стравами і не **обмежують** їх до класичних борщ, вареники, горілка.

У Києві це такі ресторани, як **«Остання барикада»**, **«Канапа»** та **«100 років тому вперед»**. Окремо хочу згадати про засновника ресторану «100 років тому вперед» — Євгена Клопотенка.

стосуватися — to have to do with, to concern

заможний — wealthy

спонукати — to induce

екзотичний — exotic

закордонний — foreign

морепродукти — seafood

устриця — oyster

креветка — shrimp

лосось — salmon

імпортувати — to import

дохід — income

виготовлення — production

купівля — buying

зроблений — made

фабрика — factory

виготовляти — to produce, to make

виробництво — 1) factory; 2) production

елітний — elite

екопродукт — eco-product

тривати — to last, to continue

ярмарок — fair

переосмислення — reinterpretation

дізнатися — to learn

вважати — to think, to consider

багатий — rich

банальний — banal

рустикальний — rustic

сільський — rural, country, village (*adjective*)

класичний — classic(al)

вишиванка — embroidered shirt

(vyshyvanka)

мотів — motif

прирівняти — to equate

низький — low

фермер — farmer

селянин — peasant

слава Богу — thank God

обмежувати — to limit

«Остання барикада» — name of the restaurant, literally "The Last Barricade"

«Канапа» — name of the restaurant, literally "The Sofa"

«100 років тому вперед» — name of the restaurant, literally "100 years back in the future"

Це просто **фантастична** людина, яка останнім часом стала в Україні справжньою **суперзіркою**. Євген поставив собі дуже чітку й амбітну мету — повернути з минулого забуті українські страви, **відновити** українську кухню так, ніби СРСР не було, ніби не було радянського періоду в історії України, а якби Україна за останні 100 років була незалежною, і ніхто не обмежував **розвиток** нашої культури. Євген Клопотенко **досліджує** і повертає з минулого старі **рецепти** українських страв, це, наприклад, такі страви, як **шпундра**, **верещака**, **гомбовці**.

Він не просто повторює їх точно так, як вони були раніше, а експериментує, **покращує** ці страви **на сучасний лад**. Він використовує **старі прийоми** та продукти, але додає чогось новенького, цікавого. У результаті, наприклад, може вийти **карпаччо** з буряка.

Мені насправді дуже імпонують такі експерименти з їжею, особливо з українськими стравами, і я дуже чекаю, коли цього року буду в Україні і **відвідаю** ресторан нової української кухні Євгена Клопотенка. А ви можете зайти на сайт Євгена, там є багато чудернацьких рецептів — це klopotenko.com.

А ще разом з **першою леді** України — Оленою Зеленською — Євген Клопотенко **започаткував** цікавий проєкт. Вони створюють нове меню для українських шкіл на основі якраз ось таких **відновлених** українських рецептів.

Таким чином, вони хочуть саме через **освіту**, через школу **впровадити** в Україні нове **розуміння** української кухні, яке не буде вже **базуватися** на банальних стравах, на радянських **стереотипах** чи салатах з майонезом. Це буде рекомендоване меню на основі цікавої і смачної української кухні.

Так, ми живемо в цікаві часи. Українська гастрономічна культура стає різноманітною, живою, **сповненою спроб** та **експериментів**. Це вселяє великі надії на розвиток української культури як унікальної, свіжої, не такої, як інші.

Я думаю, ви могли це помітити, якщо були нещодавно в Україні, так само ви, можливо, помітити розвиток української кавової культури, тобто культури **споживання** кави, але про це я вже запишу окремих, наступний епізод.

фантастичний — fantastic
суперзірка — superstar
відновити — to renew, to restore

р́звиток — development, growth
дослі́джувати — to research, to study, to explore
реце́пт — recipe
шпу́ндра — pork stewed with beets
верещáка — pork brisket stewed in beet kvass
го́мбовці — dough dessert with filling
покра́щувати — to improve
на сучáсний лад — in a modern way
ста́рий прийо́м — old method
карпа́ччо — carpaccio

відві́дати — to visit

пе́рша ле́ді — first lady
започа́ткува́ти — to begin, to start

відно́влений — renewed, restored

осві́та — education
впрова́дити — to introduce
розу́міння — understanding
базува́тися — to be based on
стереоті́п — stereotype

спов́нений — full of
спро́ба — attempt, try
експеримéнт — experiment

споживáння — consumption, use

10 корисних речень

А зараз, як завжди, **розберімо** десяток цікавих і корисних для вас речень. Готові?

1

Речення номер один:

Це діаметральна протилежність тому, що було в радянські часи.

Тобто сучасна різноманітна гастрономічна культура **діаметрально протилежна** або повністю, **абсолютно** протилежна тому, що було в радянські часи.

Це **діаметральна протилежність** або абсолютна протилежність — тобто це дуже-дуже **відрізняється**, як інь і янь — протилежність.

Повторіть:

Це діаметральна протилежність тому, що було в радянські часи.

2

Речення номер два про Полонне:

Нарешті є, куди піти.

Ми говоримо, що в якомусь місті чи **районі** «є, куди піти», якщо там є цікаві заклади, ресторани чи інші **заклади**, наприклад, кінотеатри, там є цікаві місця, де можна цікаво провести час.

А якщо, наприклад, місто **нудне**, там «нема, куди піти» — там зовсім немає цікавих місць, ресторанів — там немає, що робити.

Раніше в Полонному не було, куди піти. А зараз є, куди піти: це кав'ярні, кафешки, піцерії.

Повторіть ще раз:

Нарешті є, куди піти.

3

А наступне речення, номер три, про Київ:

Мені дуже подобається вулична їжа в Києві.

Вулична їжа — це їжа, яку їдять на вулиці, тобто не в ресторані,

розібрати — to analyze

діаметрально — diametrically
протилежний — opposite, contrary
абсолютний — absolute
діаметральний — diametric
протилежність — opposition, contrast
відрізнятися — to differ

район — district
заклад — establishment, place

нудний — boring

вулична їжа — street food

а **надворі**. Наприклад, хот-доги — це вулична їжа. У Києві дуже смачна веганська вулична їжа, наприклад, фалафель.

надвóрі — outdoors

Повторіть:

Мені дуже подобається вулична їжа в Києві.

4

Наступне речення, четверте:

Українці живуть дедалі краще, дедалі заможніше.

Дедалі краще — тобто краще і краще, як сказали б англійською.
Дедалі заможніше — тобто більш і більш заможно.

Заможний означає багатий, той, хто має багато грошей.
Заможний — заможно.

Повторіть:

Українці живуть дедалі краще, дедалі заможніше.

5

Наступне, п'яте речення:

Раціон українців стає різноманітнішим.

Раціон — це те, що ми їмо. Англійською кажуть «дієта» у значенні те, що ми їмо щодня. А українською буде — раціон.

раціо́н — diet

Раціон українців стає різноманітнішим або більш різноманітним.
Різнорманітний — це той, що має багато всього різного. Не тільки десять продуктів, наприклад, а сто, двісті продуктів. Це різноманітний раціон.

Важливо харчуватися **різнорманітно**, щоб бути **здоровим**. Мати різноманітний раціон.

харчува́тися — to eat, to have meals
здоровий — healthy

Повторіть:

Раціон українців стає різноманітнішим.

6

Наступне, шосте речення:

Політика СРСР сильно звузила поняття української кухні.

Політика Радянського Союзу або СРСР сильно або дуже **звужила** поняття української кухні.

полі́тика — 1) policy; 2) politics
звужу́ти — to narrow

Звузити — це зробити щось **вужчим**, меншим. To narrow.

вузький — narrow

Звузити поняття української кухні — тобто залишити тільки кілька страв, а про інші забути.

Повторіть ще раз:

Політика СРСР сильно звузила поняття української кухні.

7

Далі, сьоме речення про Євгена Клопотенка.

Він поставив собі дуже чітку й амбітну мету.

Поставити мету — це вирішити щось зробити в майбутньому.

поставити мету — to set a goal

Мета або **ціль** — це те, чого ви хочете **досягти**.

мета = ціль — aim, goal

досягти — to reach

Євген Клопотенко поставив собі чітку (тобто специфічну) й **амбітну** мету — відновити українську кухню так, якби не було СРСР.

амбітний — ambitious

Повторіть ще раз:

Він поставив собі дуже чітку й амбітну мету.

8

Речення номер вісім:

Мені дуже імпонують такі експерименти з їжею.

Якщо вам подобається щось, що робить хтось інший, ви можете сказати: «мені **імпонує** це» або «мені імпонують такі думки» — тобто, я **погоджуюсь** з цим, мені це подобається, імпонує.

імпонувати — to appeal, to like

погоджуватися — to agree

Наприклад, мені імпонують сучасні гастрономічні тенденції в Україні, особливо мені імпонують експерименти з їжею, а також мені імпонує рух «зроблено в Україні».

Повторіть:

Мені дуже імпонують такі експерименти з їжею.

9

Наступне речення дев'яте:

Там є багато чудернацьких рецептів.

Це я говорила про сайт Євгена Клопотенка. Там є багато

чудернацьких рецептів. Чудернацький — це такий дуже цікавий, але трохи дивний, наприклад, рецепт борщ з чорносливом — це чудернацький рецепт або карпачо з буряка — це теж щось чудернацьке, правда? Інший **прикметник** — **химерний**.

Повторіть:

Там є багато чудернацьких рецептів.

10

І **наприкінці** своєї розповіді я сказала, що українська гастрономічна культура стає різноманітною, живою, сповненою спроб та експериментів. І...

Це вселяє великі надії.

Вселяти надії в когось або вселити надії — це робити так, що приходить надія, так, що ми віримо в краще.

Я казала, що ми живемо зараз в цікаві часи. Українська культура стає цікавою, різноманітною. І це вселяє великі надії на розвиток української культури як унікальної, свіжої, не такої, як інші.

Повторіть маленьке речення:

Це вселяє великі надії.

чудернацький — strange, odd, whimsical

прикметник — adjective

химерний — chimerical, strange, odd, quaint

наприкінці — at the end

вселяти надії — to instill hope

Список речень

1.	Це діаметральна протилéжність тому, що було в радянські часи.	This is the diametric opposite of what was in Soviet times.
2.	Нарéшті є, куди піти.	Finally, we have a place to go.
3.	Мені дóже подобається вулична їжа в Києві.	I really like street food in Kyiv.
4.	Українці живóть дедалі краще, дедалі заможніше.	Ukrainians are living better and wealthier.
5.	Раціон українців стає різноманітнішим.	The diet of Ukrainians is becoming more diverse.
6.	Політика СРСР сільно звóзила поняття української кухні.	The policy of the USSR greatly narrowed the concept of Ukrainian cuisine.
7.	Він поставив собі дóже чітку й амбітну метó.	He set himself a very clear and ambitious goal.
8.	Мені дóже імпонóють такі експеримéнти з їжею.	I really like such experiments with food.
9.	Там є багато чудернацьких рецéптів.	There are a lot of whimsical recipes.
10.	Це вселяє великі надії.	This instills great hope.

Завершення

Сподіваюся, сьогоднішній епізод **переконав** вас, наскільки цікавою та живою є сучасна українська культура, у цьому випадку — гастрономія. Наступного разу я розповім вам про ще один аспект нашої культури — каву. Тому якщо ви кавоман або **кавоманка**, обов'язково послухайте наступний епізод!

А більше інформації про нашу преміум-підписку на конспекти уроків і картки з реченнями ви можете знайти на сторінці епізоду: ukrainianlessons.com/episode183.

Смачного вам і гарного дня! На все добре!

перекона́ти — to convince

кавомáн, кавомáнка — coffee lover
(male, female)

Вправи

1

З'єднайте частини словосполучень:

1. ____ діаметральна	А надії
2. ____ вулична	Б заможніше
3. ____ поставити	В поняття
4. ____ вселяти	Г мету
5. ____ різноманітний	Ґ протилежність
6. ____ звузити	Д мета
7. ____ жити	Е раціон
8. ____ амбітна	Є їжа

2

Опрацюйте таблицю. Замініть прикметники зі словом «дуже» синонімами:

ПРИКМЕТНИК	СИНОНІМИ
дуже дівний	чудернацький, химерний
дуже малий	невеличкий, крихітний
дуже великий	величезний, гігантський, здоровенний
дуже смішний	кумедний
дуже гарний	красивий, чудовий, чудесний
дуже поганий	жахливий, кепський
дуже розумний	мудрий, тямущий, кмітливий
дуже теплий	гарячий
дуже холодний	крижаний
дуже сумний	безрадісний, засмучений

- На мою думку, це дуже дивне поєднання інгредієнтів.

- Мій дідусь дуже розумний. Він прочитав багато книжок.

- Борщ дуже теплий. Я почекаю, поки він охолоне.

- Сьогодні був дуже поганий день. Я загубив свій гаманець.

- Ця порція дуже мала, а я голодна.

- Моя мама купила дуже великий казан.

3

Вставте фрази у речення:

з іншого боку	річ у тім	нарешті	слава Богу	наприклад	тобто
---------------	-----------	---------	------------	-----------	-------

1. _____ у Полонному відкрили перший італійський ресторан.
Усі дуже довго чекали на це.
2. Я лінивий. _____, я талановитий, тому можу досягти своєї мети.
3. _____, я одразу знайшла свій гаманець. Там було багато грошей.
4. Чому ти не їси манго? _____, що в мене алергія на манго.
5. У нашому селі закрився кінотеатр. _____ тепер немає, куди піти.
6. Мені імпонують страви української кухні, _____, борщ, сирники, деруни та вареники.

4

Перекладіть українською мовою:

1. My life is becoming more diverse. This instills hope.

2. Finally, he has set a clear goal for the future.

3. I really like whimsical experiments with street food.

4. My brother is wealthy now. This is the diametric opposite of what he was before.

5. This recipe of falafel is very nice.

Відповіді на вправи

1

1. Г	5. Е
2. Є	6. В
3. Г	7. Б
4. А	8. Д

2

1. На мою думку, це чудернацьке поєднання інгредієнтів.
2. Мій дідусь мудрий. Він прочитав багато книжок.
3. Борщ гарячий. Я почекаю, поки він охолоне.
4. Сьогодні був жахливий (кепський) день. Я загубив свій гаманець.
5. Ця порція невеличка (крихітна), а я голодна.
6. Моя мама купила величезний (гігантський, здоровенний) казан.

3

1. Нарешті	4. Річ у тім
2. З іншого боку	5. Тобто
3. Слава Богу	6. наприклад

4

1. Моє життя стає різноманітнішим (більш різноманітним). Це вселяє надію (надії).
2. Нарешті він поставив чітку мету на майбутнє.
3. Мені дуже імпонують (подобаються) чудернацькі експерименти з вуличною їжею.
4. Мій брат заможний зараз. Це діаметральна протилежність тому, що було раніше.
5. Цей рецепт фалафеля дуже хороший.

